

Paco Roig canvia de pilota

Latracció mútua que senten l'empresari Francesc Roig –Paco, per als amics i per als que no ho són– i l'escriptor Ferran Torrent no és casual. Si bé Roig –acostumat als excessos i a viure fregant els límits– encaixaria de ple en una novel·la de Torrent, la descaradura d'aquest encisa Roig. “És d'esquerres, però amic meu”, ha dit.

El caràcter d'aquest home de negocis, nascut a una alqueria de Montcada de l'Horta el 1939, va popularitzar-se gràcies als vora quatre anys que va ocupar la presidència del València Club de Futbol, per la transcendència mediàtica inoculada a aquest esport, però la seua vida anterior ja havia presentat candidatura a ser novel·lada.

Roig havia heretat, amb els seus dos germans, un negoci familiar, Càrnicas Roig, que va arribar a tenir un miler de treballadors. Era la plasmació, el llegat, d'una màxima del pare –“allò important no és deixar diners als fills, sinó treball”–, però cap a l'any 1980, el negoci deixava de ser-ho tant, i així doncs, el van vendre. Des d'aleshores, les trajectòries dels tres germans van repuntar de manera accelerada, fins al

Arraconat el seu somni de ser l'amo del València, Paco Roig ha passat de seure a la llotja de Mestalla a cercar uns altres camps, molt més extensos, on poder ampliar el seu negoci.

punt que les filles d'aquella venda són avui grans empreses, capdavanteres als seus sectors. En destaquen Mercadona i Pamesa Ceràmica, propietat, respectivament, de Juan i de Fernando.

“En aquella època xocàvem, potser perquè teníem poc cervell. Som tres líders, tres galls que mai no hem pogut estar al mateix corral”, ha afirmat en ocasions Paco Roig. Sens dubte, una bona manera d'explicar el fort temperament de tots tres, molt més extravertit en el seu cas.

Així com les marques dels altres dos germans són molt conegudes, així com els dos equips que presideixen –l'heroic Vila-real Club de Futbol i el Pamesa València de Bàsquet– s'han instal·lat a l'elit esportiva venint del no-res, el primogènit ha de sumar, al seu tempestuós pas pel València, el fet que no és amo de cap gran empresa. Lluny de ser el germà pobre, però, acumula riquesa gràcies a operacions immobiliàries molt sucoses, d'ara endavant centrades, sobretot, en l'esclat del golf.

Guinea 'connection'. Encara no havia tancat l'empresa familiar quan Paco Roig ja havia explorat noves vies de negoci. Com ara, a Guinea Equatorial.

L'any 1979, el Govern d'aquest país, presidit per Teodoro Obiang, va posar al seu nom 80.000 hectàrees de bosc a canvi que implantara un parell de supermercats, una explotació ramadera i una fàbrica de mobles. Tot anava bé... fins que el president va acusar-lo de deure centenars de milions de pessetes, un delictes que Roig feia recíproc: a ell, deia, el Govern també li'n devia.

Cames ajudeu-me, va fugir de Guinea, no sense vendre abans tot allò que

era seu. Aterrava a València amb aquells diners i, molt més valuós encara, amb l'experiència d'haver treballat, colze a colze, amb un personatge ben peculiar. Tota una experiència, doncs.

Tot i que fins aleshores els porcs i les aus havien estat l'eix de la seua activitat –de fet, va ser el president més jove de l'Associació Escorxadors Espanyols–, de negocis carnis, Paco Roig ja no en volia saber més. Pararia l'ull (i les dents) sobre el mercat immobiliari, dins del qual ha demostrat una gran astúcia, tant a la ciutat com al camp, en alguns casos aprofitant-se d'informació privilegiada, i en uns altres –o són els mateixos?– tancant transaccions amb la Generalitat Valenciana que li han reportat grans sumes de diners.

Flirteig frustrat. El cas és que el primer acord important amb l'administració valenciana va esdevenir tan tempestuós que va acabar als jutjats. Ara bé, a una persona que ha anat de la mà d'Obiang és difícil que li tremolen les cames.

El novembre del 1991, a través d'una de les sis empreses que en aquell moment controlava –en concret, Corporación M2– va traspasar a l'Institut Valencià de la Vivenda (IVVSA) un solar de 34.000 metres quadrats ubicat a Aldaia (Horta), en el qual la Conselleria d'Obres Públiques, aleshores en mans del PSPV-PSOE, volia edificar-hi VPO (vivendes de protecció oficial). Els números espanten: dos mesos abans, el setembre del 1991, Roig l'havia adquirit per 200 milions de pessetes (1.202.000 euros), i per l'operació rebia 395 milions de pessetes (2.380.000 euros), el doble. En dos mesos.

Negoci redó si no hagués estat perquè el 2% dels terrenys no eren seus. Estaven embargats. Quan la Generalitat volgué rescindir el contracte de compra-venda, trobà l'oposició de Roig, contra el qual va presentar una demanda que el jutge resolgué un any després, obligant l'empresari a abonar a la Generalitat 431 milions de pessetes (2.590.000 euros), “per venda de cosa aliena”.

L'escàndol coincidí amb la precampanya electoral al València CF, i Roig, sorprenentment –encara no era gaire conegut–, girava la truita: “La notícia podria ser que la Generalitat compra un solar embargat, no que jo el venc.”

Els camps de golf de Roig Grupo Corporación

En terrenys d'Algímia d'Alfara, Torres Torres i Estivella (Camp de Morvedre), Roig ha projectat tres camps de golf, dos de privats i un de públic. A Cullera (Ribera Baixa), dos més, a tocar de la mar, en la zona sud del terme, entre la desembocadura del Xúquer i Tavernes de la Vallidigna. A Alzira (Ribera Alta) pensa fer-ne un altre, a la falda de la Murta – la Casella. Finalment, a Sanet i Negrals (Marina Alta) la corporació municipal ha rebutjat la proposta de camp de golf i 1.500 habitatges que pretenia fer. Roig, però, no es descol·loca per això.

Uns contactes de campió. El març del 1994 Roig arribava a la cadira central de la llotja de Mestalla amb un lema que va fer fama –“Per un València campió”–, no tant per l'eufòrica expressió com per la vehemència amb què exposava la manera d'aconseguir-ho i la manca de complexos respecte al FC Barcelona o el Reial Madrid.

A l'hora de la veritat, els tres anys de presidència de Roig van ser un malson, i els èxits van arribar en abandonar ell el càrrec. Va ordenar una ampliació de capital a través de la qual, amb testaferros i signatures falses, va fer-se amb el control d'una quarta part del club.

Paral·lelament, però, va teixir una sèrie de contactes que ben aviat li serien d'una gran utilitat. La venda dels drets televisius de l'equip a Antena 3 –va ser acusat de rebre diners a canvi– va fer que estiguera a la llista dels “bons” al quadern blau de José María Aznar. El míting més multitudinari del PP durant la campanya del 1996, que duria Aznar a la Moncloa, va fer-se a Mestalla.

Eduardo Zaplana, que presidia la Generalitat des de l'estiu del 1995, el va recompensar pactant amb Ford que la multinacional patrocinara el València, i, sobretot, convidant-lo a molts actes públics i viatges en què assistia com a “empresari”. A més, tots dos havien tingut com a assessor Jesús Sánchez

Carrascosa. Zaplana arribaria a anar a la boda de la filla de Roig, i aquest, als mítings del PP. “Sempre els he votat”, afirma sovint.

Aquest flirteig era més seriós, la sintonia no parava de créixer. Roig llogava a la Generalitat dos edificis de la seua propietat perquè acolliren els jutjats penals i la fiscalia del Tribunal Superior de Justícia del País Valencià.

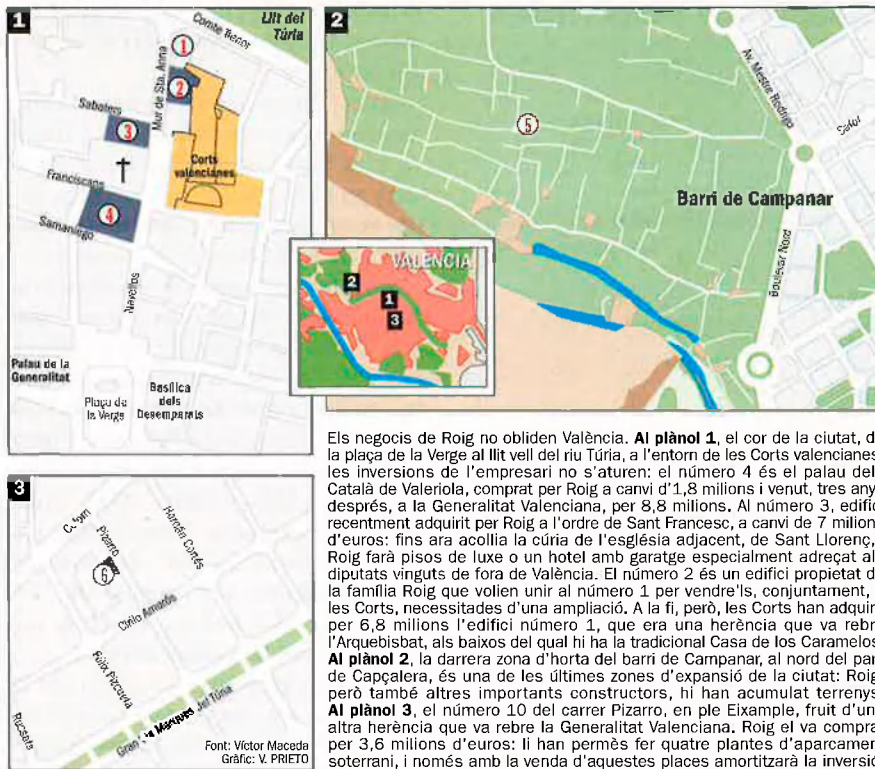
Malgrat tot, el negoci és el negoci, i el que podríem batejar com a “cas Palau dels Català de Valeriola” ho va deixar ben clar. Aquest recinte gòtic, l'últim en venda al centre de València, va despertar a començament del 2000 l'interès de la Generalitat i de l'Ajuntament. A través d'Urbanizadora 2000, firma de la seua propietat, Roig l'adquireix per 1,8 milions d'euros. Poc més de tres anys després el va vendre a la Generalitat per 8,8 milions, quantitat pagada en metàl·lic i amb permutes.

Una de les propietats que li donava la Generalitat era una parcel·la de Castelló de la Plana, herència de Josefa Martell –que morí el 1988 sense fer testament– que l'administració valenciana havia de repartir entre societats benèfiques. I la de Roig, de benèfica, no n'és. El Tribunal Superior de Justícia va advertir el 2002 de l'apropiació indeguda del bé, però això no va evitar que l'abril del 2004 passara a poder de Roig.

Un any, el 2004, per cert, molt important en la vida de Roig. El 4 de juny, “un dia tremendament dolorós per a mi”, venia totes les seues accions del València CF a l'important constructor Bautista Soler. 40.000 títols a canvi d'uns 40 milions d'euros, poc més de 1.020 euros per acció –n'havia demanat 1.500–, el doble d'allò que li havien costat les que darrerament havia adquirit –650–, i infinitament més d'allò que al seu dia costaren –uns 50 euros cada acció–. Roig va retirar les denúncies que, en el seu intent de tornar a la trona valencianista, havia posat. Arribava la “pau social”.

En aquells mesos, però, les seues ocupacions també estaven a Godella (Horta), on, en nom d'un fill seu, havia projectat un Pla d'Actuació Integrada (PAI) amb 535 habitatges, una zona comercial de 5.600 m² i 14.000 m² més de “zones esportives”. El pla pretenia tapar amb formigó un barranc –cosa que podia augmentar el risc d'inundacions–

Negocis al cap i casal

Els negocis de Roig no obliden València. **Al plànol 1**, el cor de la ciutat, de la plaça de la Verge al llit vell del riu Túria, a l'entorn de les Corts valencianes, les inversions de l'empresari no s'aturen: el número 4 és el palau dels Català de Valeriola, comprat per Roig a canvi d'1,8 milions i venut, tres anys després, a la Generalitat Valenciana, per 8,8 milions. Al número 3, edifici recentment adquirit per Roig a l'ordre de Sant Francesc, a canvi de 7 milions d'euros: fins ara acollia la cúria de l'església adjacent, de Sant Llorenç, i Roig farà pisos de luxe o un hotel amb garatge especialment adreçat als diputats vinguts de fora de València. El número 2 és un edifici propietat de la família Roig que volien unir al número 1 per vendre'ls, conjuntament, a les Corts, necessitats d'una ampliació. A la fi, però, les Corts han adquirit per 6,8 milions l'edifici número 1, que era una herència que va rebre l'Arquebisbat, als baixos del qual hi ha la tradicional Casa de los Caramelos. **Al plànol 2**, la darrera zona d'horta del barri de Campanar, al nord del parc de Capçalera, és una de les últimes zones d'expansió de la ciutat: Roig, però també altres importants constructors, hi han acumulat terrenys. **Al plànol 3**, el número 10 del carrer Pizarro, en ple Eixample, fruit d'una altra herència que va rebre la Generalitat Valenciana. Roig el va comprar per 3,6 milions d'euros: li han permès fer quatre plantes d'aparcament soterrani, i només amb la venda d'aquestes places amortitzarà la inversió.

i es presentaren més de 50.000 al·legacions, però el consistori, governat amb majoria absoluta pel PP, no en volgué fer ni cas. La Conselleria de Territori i Habitatge el té amagat en un calaix.

L'any del golf. Els diners de Mestalla, molts aconseguits gràcies a la venda imparable d'accions a petits accionistes, han anat a parar a les mans de petits agricultors..., ara ja exagricultors, és clar.

Als termes de Torres Torres, Estivella i Algímia d'Alfara (Camp de Morvedre), dins de la serra de la Calderona, ha adquirit, a través de les seues societats –principalment SAT Labor de Caballero–, entre 2,5 i 6 milions de metres quadrats, dependent de la font. El preu que paga per cada fanecada a aquesta zona va *in crescendo*: fa uns mesos, a menys de 2.000 euros; avui, uns 4.000. Tothom sap perquè necessita tant de terreny. Per fer-hi 54 forats.

Roig ha presentat un PAI als tres ajuntaments –a l'aixopluc de la mercantil La Baronia Golf Resort, SL– en què preveu tres camps de golf de 18 forats –els més grans–, dos de privats i un de públic; 3.600 habitatges, un màxim de 10 habitatges per hectàrea, “de tipus ei-

vissenc”, una zona hotelera i una altra de comercial i de serveis. Tot i que es troba dins de l'àrea del Pla d'Ordenació de Recursos de la Calderona, no afecta terrenys del parc natural, joia de la corona de la zona. Així i tot, caldria requalificar 5.390.000 m² rústics. S'hi invertirien 700 milions d'euros, es crearien 600 llocs de treball directes i 1.500 d'indirectes, i, un fet del qual presumeix Roig, té l'aval de Buena Vista Hospitality Group, empresa que té la llicència de la PGA, una espècie d'NBA del golf. S'hi podrien fer torneigs internacionals i acolliria un centre d'alt rendiment de la PGA. Els tres alcaldes, dos de socialistes i un de popular, ho veuen amb bons ulls. El d'Estivella, Robert Renau (PSPV-PSOE), comenta que “és molt respectuós amb el medi ambient”, un dels fets que Roig s'entesta a remarcar. “La zona no està dins de l'àrea de protecció del parc natural, fins i tot està degradada, el projecte respecta les parts boscoses, i, respecte de l'aigua, hi ha tres alternatives: fer servir aigües residuals, canviar-ne l'ús de 5 o 6 pous –cosa que caldria negociar amb la Confederació Hidrològica– o utilitzar-ne de dessalada, de la planta que es farà a Sagunt.” Es preveu

un llac artificial contra incendis i restringir els pesticides.

El tercer termini d'al·legacions acaba aquest dissabte, 3 de setembre. Més tard, la Conselleria haurà d'estudiar el projecte. Entre els habitants no hi ha un rebuig excessiu. Els únics que s'han organitzat ho han fet a fi d'homogeneïtzar els preus de venda dels terrenys.

El projecte de la Baronia era *vox populi* quan Roig, en una conferència de premsa, el passat maig, va explicar que “naix el principal grup promotor de camps de golf”, Roig Grupo Corporativo, que pensa fer 10 camps al País Valencià, invertir-hi 3.000 milions d'euros i, segons diu, crear 10.000 llocs de feina. Assegura que ja té una bossa de sòl de 4 milions de m², que l'any passat va facturar 50 milions i que enguany pensa arribar als 120.

A Sanet i Negrals (Marina Alta), però, li han sorgit problemes. Allà, un municipi que no arriba als 600 habitants, el discurs del respecte al medi ambient, del llac artificial, dels llocs de feina, que faria una escola d'idiomes i una altra d'ofimàtica –“per què?, si no hi ha ningú, ací?”–, pregunta una veïna–, que recuperaria el riu Girona i que ampliaria la depuradora no els ha convençut. Pesen molt els 1.500 habitatges previstes, molt més que el camp de golf al qual anirien unides, un paquet que ocuparia el 42% del terme municipal. El passat 9 d'agost sis dels set regidors del consistori van votar a favor una moció de rebuig al pla, que estava a punt de ser aprovat per silenci administratiu. Roig assegura que té el suport de tres quartes part del poble. “És fals, i no necessitem res de tot això, s'ho inventen per muntar el negoci ací, farem tot el que podem perquè no es faça”, argumenta Rosa Maria Chesa, integrant de la plataforma Salvem Sanet. “Com a mínim, que esperen que s'aprove la llei del golf”, un text que enllesteix la Generalitat i que ha de traçar les línies bàsiques d'expansió d'aquesta fal·lera.

El juny, però, encara va dur dos plans més: l'un, a Alzira (Ribera Alta), on Roig vol fer 800 habitatges i un camp. Podria tenir ja el 50% del terreny necessari, a través de dues societats, Azahar Valley Golf Valencia, SL, i Urbestil 2006, SL. En aquest cas, si li deixen fer el PAI, Roig cediria a l'Ajuntament 700.000 m² de sòl forestal de la seua

Xavier Vinader

proprietat perquè s'ampliara el parc de la Murta – la Casella. La zona que vol construir n'ocupa 1 milió, i sobre aquesta plana un altre PAI. Potser, una tapadura de Roig perquè aproven aquell que realment vol. L'alcaldeessa d'Alzira, Elena Bastidas, ho ha rebut amb satisfacció: "És un atractiu turístic a mitjà i llarg termini." Per contra, el regidor del Bloc, Carles Aranda, opina que "no m'estranya la seua predisposició, es van reunir al despatx de l'alcaldia". Per a ell, "un camp de golf i 1.000 habitatges produirien un gran impacte visual i mediambiental a la Casella, que avui és una zona escassament poblada".

Per últim, Cullera (Ribera Baixa) ha estat la darrera població en què Roig Grupo Corporativo ha afirmat que pretén aterrar. Seria a la zona del Brosquil, avui semiverge, i es construirien dos camps i 3.000 habitatges, "de tipus mediterrani". En total, el PAI afectaria quatre milions i mig de metres quadrats, i els camps serien regats amb aigua marina, gràcies a la gespa Pass Palum. A més, hi hauria un centre de pàdel i un balneari. S'hi invertirien 600 milions.

El pròxim, a Campanar? Set dels deu camps que Roig ha previst ja tenen ubicació. Qualsevol lloc en què s'estiga produint una compra massiva de terrenys és susceptible d'afegir-se a la llista. Fins i tot la darrera zona d'horta de Campanar, a València, on l'empresari ja ha adquirit molts metres quadrats, però on també volen edificar –i també en tenen, de terrenys– els constructors valencians més importants. Roig no descuida el cap i casal [vegeu el gràfic a la pàgina del costat], i el centre històric, amb el precedent del palau dels Català de Valeriola, n'és bona mostra.

Els seus germans diuen que "tornem a la societat allò que la societat ens ha donat", en forma de grans equips esportius. Ell, potser més pragmàtic, ja només pensa en ell mateix, i en el seu negoci. El València, "un treball" pel qual cobrava com a sou l'1% del pressupost anual, li va servir de trampolí. En ple salt ha vist que, en comptes d'aigua, a sota hi ha un extensíssim camp verd. De golf. De bitllets.

Víctor Maceda

Turisme a Belfast

El peti fulletó desplegable acaba de sortir de l'impremta. És nou de trinca. És signat per l'Oficina de Turisme de Belfast i anuncia, exclusivament, una "visita política" de tres hores a la zona oest de la ciutat: a l'anomenat fins fa no-res el "gueto catòlic".

El lloc de trobada per iniciar el recorregut és el local del Sinn Féin, protegit per blocs de pedra que impedeixen aparcar-hi cotxes davant, cameres de televisió a tots els angles i portes blindades que només s'obren quan el visitant és identificat plenament. Des d'aquest lloc emblemàtic, situat al cor de Falls Road, s'inicia un recorregut per "paisatges superbs, circuits plens de murals polítics i culturals", excel·lents pubs i locals de "bona cuina, a Belfast Oest no falta res de tot això" –es pot llegir escrit en el fulletó–. No diu el nom del guia, però sempre és el mateix, Jim McVeigh, un irlandès rialler, més conegut pel seu nom de guerra, "Flash", i que no té cap impediment a explicar als turistes a tall de presentació que ell ha estat setze anys de la seva vida un militant de primera línia de l'Exèrcit Republicà Irlandès (IRA) i que tan sols va sortir de la presó uns mesos enrere.

McVeigh és el pare d'aquest particular circuit turístic que es va posar en marxa a principi d'agost, pocs dies després que l'IRA fes públic un comunicat on anunciava la fi de la lluita armada i donava instruccions a tots els integrants de les seves unitats perquè lliuessin les armes i s'integressin a l'acció política. Se li va ocórrer després de veure, durant molts mesos, els taxis i autocars plens de turistes com paraven a l'angle de Derryberry, on va néixer Gerry Adams, o al cementiri de Milltown, per visitar la tomba de Bobby Sands, mort després de seixanta-sis dies de vaga de fam contra el govern de Margaret Thatcher. "La gent deia qualsevol cosa davant d'aquests llocs i jo vaig pensar que era millor que expliquéssim la història nosaltres mateixos", diu. Les parets de les cases plenes de murals –alguns de dedicats als lluitadors d'ETA i altres als *fidajin* del poble palestí– són com les pàgines d'un llibre de colors que Flash comenta amb un cert lirisme. A la majoria de passatgers del bus turístic els falta poc per obrir la boca de sorpresa quan McVeigh explica que va ser etiquetat de terrorista –estava especialitzat a posar "bombes lapa"–, però, com molt d'altres, només era pare de família ordinari que va integrar l'IRA per defensar la seva llar, per resistir l'agressió del protestants i de l'exèrcit britànic i que anava a missa almenys un cop per setmana.

Un conseller municipal del Sinn Féin a Belfast també encapçala una visita guiada per diversos cementiris on reposen els combatents de l'IRA i segur que la iniciativa de Flash, en poc temps, tindrà molts més imitadors. Potser, algun dia, en el mateix País Basc, però perquè això arribi em temo que ha de ploure encara molt i s'ha d'allunyar dels carrers de les ciutats del nord la persistent olor de pólvora.

Un conseller municipal del Sinn Féin a Belfast també encapçala una visita guiada per diversos cementiris on reposen els combatents de l'IRA i segur que la iniciativa de Flash, en poc temps, tindrà molts més imitadors. Potser, algun dia, en el mateix País Basc, però perquè això arribi em temo que ha de ploure encara molt i s'ha d'allunyar dels carrers de les ciutats del nord la persistent olor de pólvora.

